

Svar

iðnaðarráðherra við fyrirspurn Valgerðar Sverrisdóttur um framlag áliðnaðarins til þjóðarbúsins.

Fyrirspurnin hljóðar svo:

Hvert er framlag áliðnaðarins til þjóðarbúsins, sundurliðað m.a. eftir fjölda starfa, tekjum ríkissjóðs og hlutfalli af útflutningstekjum?

1. Fjöldi starfa.

Eftirfarandi upplýsingar fengust frá álfélögunum um fjölda fastra starfsmanna í maí 2008, áætlaðan fjölda starfsmanna í sumarafleysingum og mat félaganna á fjölda starfa sem eru afleidd af starfsemi álveranna.

Álfélög	Fastir starfsmenn	Sumarafleysingar	Áætluð afleidd störf
ÍSAL í Straumsvík	540	130	1.350
Norðurál á Grundartanga	477	140	750
Fjarðaál í Reyðarfirði	450	130	1.000
Samtals	1.467	400	3.100

Nýsír hf. ráðgjafarþjónusta mat fjölda afleiddra starfa í skýrslu árið 2002 um samfélagsleg og efnahagsleg áhrif álvers í Fjarðabyggð þannig að óbein og afleidd störf á Mið-Austurlandi gætu orðið 295 og annars staðar í landinu 680, samtals 975.

2. Tekjur ríkissjóðs.

Upplýsingar um heildartekjur ríkissjóðs af áliðnaði liggja ekki fyrir. Ríkissjóður fær skatttekjur af launum hvers starfsmanns í áliðnaði en hluti af þeim fer sem útsvar til viðkomandi sveitarfélaga. Álfyrirtækin eru skattlögð samkvæmt íslenskum lögum og nam álagning tekju-skatts 2007 tæplega 1.500 millj. kr.

Samkvæmt nýjasta þjóðhagsreikningsuppgjöri (2006) var vinnsluvirði launa í stóriðju 6.439 millj. kr. Sundurliðun á launagreiðslum liggur ekki fyrir.

Verðmæti útflutningsafurða í stóriðju 2006 var 62.908 millj. kr. Langstærstur hluti þess, eða 57.101 millj. kr., myndaðist í áliðnaði.

Samkvæmt upplýsingum álfyrirtækjanna fer að jafnaði um þriðjungur af heildartekjum þeirra til að mæta innlendum kostnaði. Innlendir kostnaður er einkum raforkukaup, launa-kostnaður, skattar til ríkis og sveitarfélaga og kaup á innlendum vörum og þjónustu. Miðað við þessar upplýsingar má áætla að árið 2006 hafi um 19 milljarðar kr. farið til greiðslu á innlendum kostnaði. Efnahagsskrifstofa fjármálaráðuneytisins áætlaði í vorskýrslu um þjóðarbúskapinn 2008 að útflutningstekjur af áliðnaði á þessu ári verði 166,2 milljarðar kr. Frá janúar til júní 2008 var flutt út ál fyrir 73,5 milljarða kr., þannig að líklegt er að sú spá rætist. Ástæða fyrir svo mikilli tekjuaukningu er m.a. gríðarleg framleiðsluaukning á áli með stækk-

un Norðurláls og tilkomu Fjarðaáls. Auk þess hefur heimsmarkaðsverð á áli hækkað mikið að undanförunu og er því spáð að meðalverð 2008 verði nærri 2.800 bandaríkjadöllum á tonn.

Með svipuðum forsendum og áður má gera ráð fyrir að um 55 milljarðar kr. fari til greiðslu á kostnaði hérlendis 2008. Þar á meðal eru gjöld til ríkis og sveitarfélaga

3. Hlutfall af útflutningstekjum.

Árið 2007 námu útflutningstekjur vegna álframleiðslu 17,8% af heildarútflutningstekjum fyrir vöru og þjónustu. Árið 2008 er áætlað að útflutningur áls aukist um 70% að magni til og að hlutfall útflutningstekna af álframleiðslu nemi rúmlega 30% af heildarútflutningstekjum. Árið 2009, þegar heilsársframleiðslugeta Fjarðaáls verður fullnýtt, er spáð að hlutfallið verði komið yfir 30%.

Sé litið til vöruútflutnings eingöngu sést vaxandi þáttur álframleiðslunnar betur. Taflan sýnir álframleiðslu á Íslandi og tekjur af útflutningi áls í samanburði við heildartekjur af vöruútflutningi annars vegar og útflutningi vöru og þjónustu hins vegar árin 2002–2007 í milljörðum kr., svo og áætlanir fyrir 2008.

Ár	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Álframleiðsla (1000 tonn)	282,6	286,1	278,1	283,7	303,4	446,4	760,0
Útflutningur vöru	204,3	182,6	202,4	194,4	242,7	305,1	372,4
Útflutningur vöru og þjónustu	305,9	288,1	316,3	322,6	369,2	451,7	551,1
Ál í % af vöruútflutningi	18,9	18,8	18,1	18,5	23,5	26,3	44,6
Ál í % af vörum og þjónustu	12,6	11,9	11,5	11,2	15,5	17,8	30,2